

Uterummet i Kiruna AB

Rektorn vid Vita Viddernas barnskola

Beslut för fristående grundskola med fri- tidshem

efter tillsyn av Vita Viddernas barnskola
i Kiruna kommun

Tillsyn av Vita Viddernas barnskola

Skolinspektionen genomför under höstterminen 2011 och vårterminen 2012 tillsyn i Kiruna kommun. Vid tillsynen besöks samtliga skolenheter i kommunen. Den 31 januari 2011 besöktes Vita Viddernas barnskola.

Helhetsbedömning

Granskningen visar att skolan genomsyras av en trygg och stödjande lärandemiljö där elevernas intressen och behov tydligt tas tillvara i undervisningen. Skolans rektor och personal har en gemensam vision för verksamheten och bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Verksamheten utvärderas i olika avseenden, och resultat analyseras och åtgärder vidtas utifrån verksamhetens behov. Arbetet avspeglas dock inte i någon dokumenterad verksamhetsplanering. Formuleringar av konkreta åtgärder som ska vidtas utifrån analys av verksamhetens sammanställda resultat, bland annat gällande elevernas kunskaper och gällande arbetet mot kränkande behandling, saknas.

Skolan har en plan för hur den nya läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, LGR 11, ska implementeras och detta arbete har inletts. De pedagogiska planeringarna ska revideras utifrån LGR 11 och sedan tydliggöras för elever och föräldrar, bland annat genom ett webbaserat verktyg.

Skolinspektionen pekar i denna tillsyn på ett antal områden som huvudmannen och rektorn måste åtgärda. Mot denna bakgrund fattar Skolinspektionen följande beslut.

Beslut

Föreläggande

De beskrivna bristerna som Skolinspektionen konstaterat vid tillsynen av Vita Viddernas barnskola i Kiruna kommun måste åtgärdas för att huvudmannen ska uppfylla författningarnas krav och eleverna därmed ska få den utbildning de har rätt till. En utförligare redogörelse av konstaterade brister finns nedan under rubriken Skäl för beslut.

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uterummet i Kiruna AB att senast den 2012-05-29 avhjälpa påtalade brister genom att vidta nedanstående åtgärder.

De vidtagna åtgärderna ska samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen.

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Undervisning och lärande.

I detta ingår att:

Undervisningen ska utgå från och omfatta syftet och de kunskapskrav som finns för respektive ämne (1 kap. 11 §, 10 kap. 4§ skollagen).

Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har (4 kap. 14 § andra stycket skollagen).

Trygghet och studiero

Det finns för skolan respektive fritidshemmet ingen upprättad plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Trygghet och studiero.

I detta ingår att:

Plan mot kränkande behandling ska upprättas för skolan respektive fritidsverksamheten (6 kap. 8§ skollagen).

Bedömning och betygssättning

Skolans skriftliga omdömen i de individuella utvecklingsplanerna avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne som eleven haft undervisning i.

I de individuella utvecklingsplanerna finns ingen ansvarsfördelning för de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Bedömning och betygssättning.

I detta ingår att:

Bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till målen ska inte ske gemensamt för samhällsorienterade och naturorienterade ämnen (10 kap. 13§ skollagen).

Skolan ska i de individuella utvecklingsplanerna tydliggöra vilka framåtsyftande insatser skolan ansvarar för (10 kap. 13 § skollagen).

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Huvudmannen respektive rektorn ser inte till att skolans systematiska kvalitetsarbete dokumenteras.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

I detta ingår att:

Huvudmannen respektive rektorn ska se till att skolans kvalitetsarbete dokumenteras (4 kap. 3,6 §§ skollagen).

Omfattning och resurstillgång

Eleverna erbjuds inte elevens val i den omfattning de har rätt till.

Ni ska därför vidta åtgärder för att förbättra arbetet med Omfattning och resurstillgång.

I detta ingår att:

Skolan ska erbjuda eleverna elevens val enligt författningarna (10 kap. 5 § skollagen, bilaga 1, 9 kap. 8-9 §§ skolförordningen)

Skäl för beslut

Föreläggande:

Bedömningsområde: Undervisning och lärande

Bedömning:

Utbildningen är inte systematiskt inriktad på målen i läroplanen.

Rektorn och lärarna klargör inte för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har.

Motivering:

Skolinspektionen bedömer att utbildningen i nuläget inte utgår från den nya läroplanen och att elever och föräldrar därför inte heller informeras om grunderna för bedömningen av elevernas kunskaper. Skolan har en plan för hur den nya läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet, LGR 11, ska implementeras och detta arbete har inletts. De pedagogiska planeringarna, som legat till grund för lärarnas bedömning av elevernas kunskaper, är dock skrivna utifrån den tidigare läroplanen, Lpo 94. Avsikten är att dessa ska revideras utifrån LGR 11 och sedan tydliggöras för elever och föräldrar, bland annat genom ett webbaserat verktyg.

Författning:

1 kap. 11 § skollagen, 10 kap. 4§ skollagen, 4 kap. 14 § andra stycket skollagen, Lgr 11 1, Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter

Bedömningsområde: Trygghet och studiero

Bedömning:

Det finns för skolan respektive fritidshemmet ingen upprättad plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering:

Skolinspektionen bedömer att skolan bedriver ett medvetet värdegrundsarbete där brister snabbt uppmärksammas och åtgärder vidtas. Skolans plan mot kränkande behandling beskriver ett långsiktigt förhållningssätt mot kränkningar, samt rutiner för kommunikation och utredning vid misstanke om kränkande behandling. Den saknar dock konkreta insatser för kommande år utifrån en aktuell kartläggning av verksamhetens behov. Den hänvisar även till lagen om förbud mot diskriminering och annan kränkande behandling av barn och elever, vilken upphörde att gälla 1 jan 2009.

Författning:

6 kap. 8 § skollagen

Bedömningsområde: Bedömning och betygssättning

Bedömning:

Skolans skriftliga omdömen i de individuella utvecklingsplanerna avser inte elevens kunskapsutveckling i förhållande till kunskapskraven i varje ämne som eleven haft undervisning i.

I de individuella utvecklingsplanerna finns ingen ansvarsfördelning för de insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt.

Motivering:

Skolans skriftliga omdömen och individuella utvecklingsplaner grundar sig på målen i Lpo94 (se under "Elevernas utveckling mot målen").

De skriftliga omdömena innehåller en bedömning av elevernas kunskaper i förhållande till målen för varje ämne, med undantag från samhällsorienterade och naturorienterade ämnen som sker samlat i ett gemensamt omdöme ("SO/NO"). Detta utgör ett ämnesblock som är jämförbart med beteckningen "orienteringsämnen" (OÄ), ett begrepp som frångicks vid införandet av LPO 94.

Då det centrala innehållet för de samhällsorienterade ämnena tangerar varandra fram till och med årskurs 3 får elevernas kunskaper i förhållande till målen för dessa ämnen bedömas samlat. Detta gäller även för den naturorienterade ämnesgruppen. Kunskaper i de samhällsorienterade ämnena bedöms dock mot andra mål än kunskaper i de naturorienterade ämnena varför kunskapsbedömningen inte kan ske samlat för båda ämnesgrupperna.

I de individuella utvecklingsplanerna finns även en framåtsyftande del med en beskrivning av hur arbetet ska fortsätta för att eleven ska nå längre i sin kunskapsutveckling. Det framgår dock inte vilka åtaganden skolan ansvarar för att genomföra.

Författning:

10 kap. 13 § skollagen

Bedömningsområde: Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning:

Huvudmannen respektive rektorn ser inte till att skolans systematiska kvalitetsarbete dokumenteras.

Motivering:

Granskningen visar att skolans verksamhet planeras och följs upp och att beslut om konkreta utvecklingsinsatser fattas och verkställs. Utvärderingar görs med både lärare och elever och elevernas resultat analyseras på individ- och grupp-nivå. Skolan uppfyller dock inte kravet på dokumentation av sitt kvalitetsarbete. Exempelvis finns ingen sammanställning av kunskapsresultat relaterad till de nationella målen. Huvudmannen, som ytterst ansvarig för verksamheten, och rektorn, som ansvarig för att leda verksamheten, måste se till att verksamhetens samlade resultat, samt planering, uppföljning och utveckling av verksamheten dokumenteras.

Författning:

4 kap. 3,4,6 §§ skollagen

Bedömningsområde: Omfattning och resurstillgång

Bedömning:

Eleverna erbjuds inte elevens val i den omfattning de har rätt till.

Motivering:

Skolan ska genom elevens val erbjuda eleverna ett allsidigt urval av ämnen. Enligt rektorn används timmarna för elevens val till obligatorisk lägerverksamhet och behandlas därmed i praktiken som skolans val. Eftersom antalet timmar i timplanen för ett ämne vid skolans val får minskas med högst 20 procent bedömer Skolinspektionen att skolan inte uppfyller författningarna gällande elevens val och skolans val.

Författning:

10 kap. 5 § skollagen, bilaga 1, 9 kap. 8-9 §§ skolförordningen

Bakgrund

Måluppfyllelse

Tillsynen visar att eleverna trivs vid Vita Viddernas barnskola och fritidshem och att lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete. Exempelvis genomförs lägerverksamhet för alla elever under några dagar varje termin. Enligt både elever och lärare har lägerverksamheten en positiv inverkan på både relationer, engagemang och stämning vilket enligt lärarna tydligt gynnar elevernas kunskapsinhämtande positivt under hela året. I intervjuer med lärare och elever framgår att relationerna mellan eleverna och mellan lärare och elever är goda och att stämningen är trygg. Fritidshemmet har utifrån samtal, enkätundersökningar och observationer av elever utvärderat de insatser som gjorts under året gällande normer och värden, utveckling och lärande, samt inflytande. Resultaten visar att eleverna trivs på fritids, både vad gäller vänner och aktiviteter.

Vad gäller kunskapsresultat utvärderar lärarna elevernas kunskaper på individ- och gruppnivå. Skolan genomför också och sammanställer resultat av nationella ämnesprov i årskurs 3. Det saknas dock, för samtliga ämnen som är aktuella i årskurs 3, en sammanställning av kunskapsresultaten relaterad till de nationella målen. Rektorn och lärarna uppger i intervju att eleverna i hög grad uppnår de nationella målen och att de vid låga resultat omgående analyserar orsaker och vidtar åtgärder.

I intervjuer och dokumentation framkommer att implementeringsarbetet gällande den nya läroplanen har inletts och sker strukturerat men att utbildningen vid Vita Viddernas Barnskola idag inte systematiskt är inriktad mot de nya kursplanernas centrala innehåll och de kunskapskrav som finns för respektive ämne.

Beskrivning av Vita Viddernas barnskola

Vita Viddernas barnskola är en fristående F-3 skola belägen i Kiruna. Verksamheten omfattar fristående förskoleklass, grundskola avseende årskurs 1-3, och fritidsverksamhet. Skolan har sedan 2001 drivits som ekonomisk förening, men har ombildats och drivs sedan 2011-12-19 genom aktiebolaget Uterummet i Kiruna AB. Skolans årsredovisning visar på ekonomisk stabilitet och stabilt elevunderlag.

Av de fyra personer som utgör aktiebolagets styrelse arbetar ordförande och tre suppleanter i skolans verksamhet. Exempelvis leds skolan av en rektor, som är suppleant i styrelsen och även undervisar i vissa ämnen. På skolan arbetar förutom rektorn fyra pedagoger, vilka är organiserade som klasslärare och utgör

ett arbetslag. Samtliga pedagoger arbetar även i fritidshemmet. Skolan arbetar utifrån en tydligt förankrad utomhuspedagogik, där undervisningen till övervägande del sker utomhus, med naturen som arbetsrum, material och verktyg. Skolan är även inriktad på upplevelsebaserad inläring då de teoretiska kunskaperna befästs genom praktiska aktiviteter. Eleverna kan exempelvis själva få gestalta klockans visare, och få dansa area och omkrets. Elevgrupperna är små, 12 elever i vardera klass.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit Pär Axelsson och Jonas Hedström.

På Skolinspektionens vägnar

Joakim Blomberg
Enhetschef

Lena Johansson
Utredare

Bilagor:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).

